

## sosialurin

telf. 1 47 20. 1 18 20  
box 76, 3800 Tórshavn  
p/f sosialurin

Útgevri:  
Fyritaks-  
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)  
Bladmenn: Høgni Djurhuus  
Jóhann Mortensen  
Jan Müller  
Lýsingar: Arne Thomsen  
Uppseting: Sosialurin  
Prent: Dimmalætting

## Opið kjak!

Í KVØLD OG í annaðkvöld skipar Føroya Fiskasøla fyrri panelfundum um aktuella fiskivinnu, har fiskasølumenn, politikarar og vinnulivsmenn leggja fyrri. Aftaná verður orðaskifti. Sagt verður, at endamálið við fundinum er at fáa í gongd eina debat um framtíðarmøguleikar okkara.

TÁ TALAD VERÐUR um fiskivinnu, verður torført at koma útán um eitt annað mál, sum er sera nær tengt upp í okkara fiskivinnuspurningar. Tað eru fiskasølumál. Í fráboðanini til fundin verður kortini einki beinleiðis sagt um hetta. Um hetta er tí, at hesin spurningur ikki ynskist umrøddur, er okkum ókunnugt, men vit vóna tað ikki.

HER Í BLAÐNUM hava vit ofta roynt at fáa eitt kjak í lag um hendan spurning, men higartil uttan stórvægis úrslit. Tað er eins og alt, sum hevur við fiskasølumál at gera eigur at vera myrkalagt, og halda vit tað vera skeivt. Tað eru ikki meir enn nakrar vikur síðani, at ein av blaðmonnum okkara enn einaferð gjørdi eina roynd at fáa tilíkt kjak í lag. Hendan roynd varð av Dagblaðnum, sum til eina og hvørja tíð sigur seg verja alt tað, sum Føroya Fiskasøla leggur fyrri dagin, skýrd sum ein einoygd ætlan at mótarbeiða og oyðileggja tað arbeiði, sum Fiskasølan ger. Í staðin fyrri at taka undir við at fáa eitt breitt kjak um m. a. fiskasølumál, prentaði Dagblaðið brot úr søgu fiskasølnunnar.

MEÐAN FISKASØLAN hevur dusað sær í øllum rækjumiljónunum, og ikki ynskt at lurta eftir nýggjum hugskotum frá øðrum, eru vit nú komnir í ta støðu, har fiskivinnan hevur álvarsligar spurningar at dragast við — og tí eisini Fiskasølan!

NÚ TÁ FISKASØLAN tekur stig til ein tilíkan kjakfund um støðuna hjá fiskivinnuni, er tað vón okkara, at tað eisini frá teirra síðu verður viðgengið hvørjar skeivleikar Fiskasølan hevur gjørt, og at víst verður á, hvussu hesir skeivleikar kunnu rættast aftur, til frama fyrri, ikki bert Fiskasølan, men eisini føroyska samfelagið sum heild.

TÍ VÓNA VIT, at Fiskasølan er meira at sær komin enn Dagblaðið var tað á sinni, tá vit mæltu til kjak, um hesar somu spurningar, at teir nú eisini vilja viðgera aktuella fiskasølpurningar og ikki bert skava útyvir egnu skeivleikar sínar.

Heldur  
tú  
ikki

sosialin

## Reyði 1. mei — yvirlýsing

Kapitalistiska samfelagið Føroyar er sjúkt. Kapitalistiska kreppan gerst støðugt meira umfatandi, og gjøgvin millum arbeiðandi fjøldina og ríkmanna-stættina gerst alsamt djúpri.

— Reyði 1. mei ásanar, at fyrsta fyrirteytingin fyrri, at eitt samfelag kann yvirleva yvirhøvdur, er arbeiði — at vit arbeiða. Men í Føroyum í dag er tað soleiðis vorið, at tey sum arbeiða harðast hava minst, meðan stórnagarir, sum nærum onki gera hava mest.

— Reyði 1. mei ásanar, at snulrarvirksemið í føroyska samfelagnum er so stórt, at privatir ognarar, ið oftast ikki røra hond frá síðu, kradda til sín 1-10-100 ferðir eina arbeiðaraløn.

— Reyði 1. mei ásanar, at kapitalistiska samfelagið Føroyar í dag blakar fólk — serliga kvinnur — í hópatali úr sínum arbeiði og forðar nýggjum, ungum kreftum í at sleppa at arbeiða. Samstundis sum Fiskasølan ótarnað flytur hóp av arbeiðsplassum av landinum til egnan fyrimun. Og samstundis sum toppfunktionerir í øllum politisku tingflokunum og aðrastaðni fylla bjølgarnar við vælløntum stórvum — 2-3 ella 4 stórv í part við einari lön í part upp á einar 5 til 10 arbeiðaralønir.

— Reyði 1. mei ásanar, at hesir ríkmenn ikki siggja tað neyðuga í einum arbeiðsloysisgrunni, men bert hugsa um eftirlønir og pensjónsgrunnar til sín sjálvs.

## Latið stórkapitalin gjalda kreppuna!

— Reyði 1. mei ásanar, at meðan reallønir hjá arbeiðandi fólkinum á sjógvi og landi minnar í stórum, kunnu bankar, Fiskasøla og flakavirkir vísa á rókár.

Meðan arbeiðsfólk stríðast fyrri dagliga breyðið, tykist ikki skorta hjá kapitalistum og partafeløgum, sum eisini oyðsla fólksins pening burt í brúðleyps- og føðingardagsgorgium.

Meðan skattatrystið á arbeiðandi fjøldina økist, sleppur ríkmannastættin at svika sær undan skatta-byrðuni.

Meðan eitt ótal av veldugum, ónyttugum betongbygningum verða reistir á dyrkaða jørð, er tað nærum ómøguligt hjá arbeiðsfólki í dag at fáa hampuligar íbúðir vegna jarðar- handils- og banka-spekulatión.

Meðan kapitalistarnir ganga fríir, verða álöp sum inntøkulógir og niðurskurðir í prívíðbótini framd móti arbeiðandi fjøldini.

— Reyði 1. mei ásanar, at hesin ágangur móti arbeiðandi fjøldini er úrslit av kreppuni í kapitalistiska samfelagnum Føroyum.

— Reyði 1. mei ásanar, at stórkapitalurin — Fiskasølumafian, bankarnir, tryggingarfeløg, útlendskar fyrirkur og útlendskar kapitalur — við sínum valdi yvir peningaviðurskiftum landsins, hevur misbrúkt arbeiðandi fólksins pening við sínum skeivu íløgum og

sinar oyðslan, og soleiðis komið føroyska samfelagnum út í óføri — út í kreppu. At stórkapitalurin fyrilitleyst hevur lagt íløgurnar bert har sum lótvinningur gevst, uttan at hugsa um sjálvbjargni.

Dømi um hetta eru mong. Tá sildin kom fyrri í Norðsjónum, byggið stórkapitalurin bert kraftblokkaskip. Tá rækjufiskiskapurin kom fram, byggið stórkapitalurin bert rækjubátar nærum. Hesir bátar og skip liggja nú sum ein kleppur um beinini á føroyska samfelagnum, bert til útreiðslur. Og royna at finna sær fiskileiði í Suðurameriku og í Stillahavinum. Og nú seinastu árin hevur stórkapitalurin blakað ílögur uttan skil í trolarar, sum ú hava tikið yvir, har sum bretar sleptu at niðurfiska toska- og hýsustovnin undir Føroyum. Og allar hesar ílögur eru gjørdar, meðan alt annað er gloymt, landbúnaðurin liggur sum best ber til, og við idnaðinum er staðan nakað tann sama.

— Reyði 1. mei ásanar, at stórkapitalurin við sínum valdi yvir føroyska samfelagnum kastar allar avleiðingarnar av kreppuni á arbeiðandi fólksins herðar, istaðin fyrri sjálvur at taka ábyrgdina og gjalda tað kreppu teir sjálvir hava skapt.

## EEC-Nato-Warzawa

— Reyði 1. mei ásanar, at stórkapitalurin — til sín egna fyrimun — roynir at

brúka kreppustøðuna í Føroyum til at draga Føroyar fullkomiliga í klørnar á EEC-rovdjórum, við millum annað at leggja støðugt meira fiskautflutning tann vegin — undir EEC-tóli.

— Reyði 1. mei ásanar, at stórkapitalurin í síni vinningsgirnd, stuðlar báðum risaveldunum USA og Sovjet. Stórkapitalurin hevur í hyggju at avreiða Føroyar fullkomiliga til NATO eftir hesum reglum:

Ejler eina sild í Norðsjónum — NATO eina maskinbyrsu á Sornfelli.

John Dam 100 kg. rækjur í Grønlandi — NATO 100 nýggjar hermenn í Mjørkadali...

— Reyði 1. mei ásanar, at stórkapitalurin í sínum prinsipploysi — í vinningsgirnd — loyvir russiskum fiskaherskipum í føroyskan sjógv alt árið, fyrri nakað av lodnu í Barentshavinum og nakað av toski í Eystursjónum. Samstundis sum føroysk skip liggja í Suðurameriku ella eru á veg runt knettin yvir í Stillahavið at royna eftir ókendum fiskasløgum.

— Reyði 1. mei ásanar, at stórkapitalurin við sílikum samhandli og avtalum við EEC-NATO-lond og Warzawalond kemur føroyska samfelagnum í eina støðugt meira hótandi stað — búskaparliga og hernaðarliga.

## Arbeiðandi fólksins størstu figgindar

— Reyði 1. mei ásanar,

## Føroysk kasettubond

Tað er at fegnast um at føroyskur idnaður so at siga hevur fingið luft undir veingirnar, og nú verunliga er komin í gongd á rættan hátt, við øllum tí stuðli ið hartil hoyrir.

Mikudagin 22. april var skrivaður tíðindastubbi í Sosialinum í samband við føroysku vikuna, sum í hesum døgum verður hildin á Trapputrøðni. Har stendur millum annað eisini skrivað um tey føroysku kasettubondini, ið nýggja iðgnarfelagið Ljóðlist er farið undir at framleiða. Hetta eru uttan iva frálík kasettubond, og kunnu heilt vist standa mót við tey útlendsku, og skuldu helst, sum tíðindastubbin eisini sigur, minkað um innflutningin av teim útlendsku kasettubondunum. Tað er tí bert

at vóna at hesir, sum nú eru farnir undir tilíka framleiðslu, at tað skal gangast teimum væl, og at tað mál teir uttan iva hava sett, verður nátt.

Tað einasta ið ikki heilt var í lagi við hesum tíðindastubba, var tað reglubrotið, har hetta stendur: (cit) »Ljóðlist framleiðir fyrribils kasettubond í longdunum C-66 og C-90. C-66 er ein fyrimunur fram um C-60, tá t. d. talan skal vera um at kopiera eina LP-plátu. C-60 kasetturnar eru tá ofta akkurát ov stuttar«.

Hertil er at siga, at beinleiðis kopiering av LP plátum, ella tað veri seg einhvør grammofonplátta, er ikki loyvd, sambært reglugerð, ið stendur á hvørjari einastu grammofonplátu, ið verður givin

út, somuleiðis á flestu tilhoyrandi kasettubondum. Sostatt sær tað út sum, at iðgnarfelagið Ljóðlist beinleiðis leggur alt sera væl til rættis hjá fólki, so at tey kunnu kopiera grammofonplátur. Tað er jú biligari at keypa eitt C-66 band fyrri 15-20 kr. enn eitt upprunaligt fyrri 65-75 kr. Her er ikki talan um sølu av kopieradum (ólógligum) bondum, men kopiering frá manni til mann. Hetta er hvør sín spurningur, men hvørigin er loyvdur.

Tað átti at verið óneyðugt at farið og tikið fram dømi um, hvussu skeivt tilíkt virksmi er, ja ikki minst, hvussu niðurbrotandi tað er fyrri teir ið fáast við útgávu. Her hugsi eg serstakliga um teir føroysku útgevurarnar.

Eg sigi hetta ikki sum

nakra ábreiðslu ella álöp á iðgnarfelagið Ljóðlist, men heldur sum eina upplýsing, so at felagið í framtíðini hugsar seg betur um tá reklaman verður sett í verk. Føroysk útgáva av tónleiki hevur tað nóg tungt sum er. Skulu fólk yvirhøvdur gera eina LP til hundræðals kasettubond, verða ikki mong av teim upprunaligum seld í framtíðini, og hetta bert so, at teir ið fáast við útgávu mugu halda uppat við at geva plátur út. Tá kann ein spyrja seg sjálvan: Hvat er tá betur?

Við yvirnarligari heilsan og ynki um at Føroyingar keypa og stuðla føroyska framleiðslu á rættan hátt.

Ein ið fæst við plátuútgávu